

Moet Europa dubieus v

Voelt u er iets voor om straks vlees op uw bord te krijgen van een varken dat werd opgekweekt met producten die verboden zijn in 160 landen ter wereld, inclusief Rusland en China? Dankzij het handelsakkoord tussen de VS en de EU, kan dat realiteit worden.

Aline Van den Broeck, Joost Vandenbroucke en Stijn Van Herpe

Het kan niet anders of u hebt de afgelopen maanden zo nu en dan iets opgevangen over TTIP (Transatlantic Trade and Investment Partnership), het handelsverdrag waarover de Europese Unie en de VS gesprekken voeren achter gesloten deuren. Niemand weet precies welke eisen de VS stellen aan de EU om zo'n verdrag te kunnen sluiten waarbij beide partners miljarden winst zouden kunnen boeken. Eind 2015 publiceerde het Amerikaanse landbouwministerie een rapport waarin een schatting wordt gemaakt van de mogelijke gevolgen van TTIP voor de landbouw zowel in de VS als in de EU. Een aantal punten uit dat rapport is sterk verontrustend tot zelfs choquerend voor Joost Vandenbroucke, lobbyist van Test-Aankoop, die alle ontwikkelingen rond TTIP op de voet volgt.

“Ik wil eerst benadrukken dat wij als consumentenorganisatie niet tegen een handelsakkoord zijn dat voor een economische groei kan zorgen waar uiteindelijk iedereen mee gebaat is. De vraag die we ons stellen, is welke prijs we voor die groei zullen moeten betalen. Iedereen moet zeer goed beseffen dat die prijs zeer hoog zou kunnen zijn. Zijn we bereid een aantal voorschriften rond voedselveiligheid op te offeren om de prijs van ons voedsel te drukken?”

De balans helt te veel over in het voordeel van de VS, ook financieel

VS maakt meeste winst

Dat is namelijk wat er voor Europa op het spel staat met dit handelsakkoord. Het rapport van het Amerikaanse landbouwministerie bevat drie mogelijke scenario's. In het eerste scenario wordt een klassiek handelsakkoord geanalyseerd waarbij invoer- en uitvoertarieven tussen beide handelspartners worden geschrapt. Bij een dergelijk scenario zouden de VS 5,5 miljard dollar opstrijken tegenover “slechts” 0,8 miljard dollar voor de EU.

Veel opmerkelijker volgens Joost Vandenbroucke is het tweede scenario waar-

van werd berekend dat het de VS 10 miljard dollar zou opbrengen terwijl de EU met 2 miljard dollar winst ook hier aanzienlijk minder voordeel zou halen. “In dat scenario wordt uitgegaan van het afschaffen of wegwerken van zogenaamde niet-tarifaire handelsbelemmeringen. Het gaat om wat de Amerikanen beschouwen als obstakels die een vlotte handel met de EU in de weg staan, los van douanetarieven. Zo is het in Europa verboden om met chemische producten het vlees te behandelen van kippen om de aanwezigte bacteriën te doden. Dat verbod geldt niet in de VS en als het in de EU zou worden opgeheven, kan Amerikaans kippenvlees worden verkocht op de Europese markt. De Europese Commissie beweert bij hoog en bij laag dat daar geen sprake van kan zijn. We stellen vast dat na maanden onderhandelen de afschaffing van dat verbod desondanks nog steeds een realistische piste is voor de Amerikaanse handelspartner, aangezien het staat vermeld in het rapport.”

lees slikken van VS?

Een erg delicaat thema voor de Europese consument is het gebruik van genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) in voeding. Zo worden bepaalde ggo's niet toegelaten in Europa en andere moeten dan weer verplicht worden vermeld op de verpakking als ze 0,9% of meer van een voedingsproduct uitmaken. "In de VS gelden dergelijke regels en beperkingen niet en in plaats van de Europese maatregelen zelf te gaan toepassen, verkiezen ze uiteraard dat de EU haar regels en wetten omtrent ggo's afzwakt of afschaft", verduidelijkt Joost Vandenbroucke.

Pesticiden, hormonen en Ractopamine
Daarnaast gelden in Europa maximumniveaus van pesticideresten die aanwezig mogen zijn op het fruit en de groenten dat in de handel wordt gebracht. De regels daaromtrent zijn vrij streng, maar vormen een doorn in het oog van de Amerikaanse exporteur van groenten en fruit, want zijn producten voldoen veelal niet aan de Europese norm omdat in de VS het gebruik van pesticiden veel vrijlijker gebeurt. Opnieuw dus een voorzorgsmaatregel waarvan de Amerikanen willen dat Europa hem laat varen in het kader van een handelsovereenkomst.

Maar Vandenbroucke wil het nog even terug hebben over vleesproducten, want op dat vlak heeft de Europese consument nog de meeste redenen tot ongerustheid indien de Amerikanen hun zin krijgen aan de onderhandelingstafel, vindt hij. "Alleen al in België is er jarenlang een heftige strijd gevoerd tegen de zogenaamde hormonenmafia. Daarbij is zelfs een dode gevallen, namelijk dierenarts Karel Van Noppen die veeboeren moest controleren op het gebruik van hormonen. Hij werd in 1995 doodgeschoten omdat hij zijn taak zeer ernstig nam. In de VS wordt het gebruik van groeibevorderende hormonen bij runderen echter toegelaten en dus zal het bestaande verbod in Europa ook onder vuur worden genomen door de Amerikaanse onderhandelingspartners. Maar het allerstrafste puntje uit het rapport vind ik de eis dat de Europese markt zich moet openstellen voor het gebruik van Ractopamine. Dat is een geneesmiddel dat wordt gebruikt bij de varkenskweek in de VS. In 160 landen ter wereld staat dat product op de zwarte lijst. Zelfs in landen als Rusland en China - die toch niet bekendstaan om hun strikt beleid omtrent voedselveiligheid - is het verboden. Ook in de EU uiteraard."

Het is volgens Vandenbroucke dan ook

zo klaar als een klontje dat toegeven aan de eisen en verwachtingen van de Amerikaanse handelspartner een serieuze impact zou hebben op onze voeding. Bovengenoemde punten uit het rapport tonen aan dat op het gebied van landbouw en voeding het water simpelweg te diep is tussen de EU en de VS. "Het is onmogelijk om de verschillen in opvattingen weg te werken zonder zware concessies te doen op onze Europese normen en waarden," voegt hij er nog aan toe.

Bovendien heeft de EU er dus financieel nog eens veel minder bij te winnen dan de VS. Ten slotte werd er ook nog een derde

de winst voor de EU zo goed als nihil zijn. Als we dat allemaal in overweging nemen, pleiten wij ervoor dat de TTIP-onderhandelingen omtrent landbouw en voeding zich beperken tot het wegwerken van de invoer- en uitvoertarieven."

Waakzaam blijven

Als consumentenorganisatie blijven we alleszins erg argwanend als ook niet-tarifaire handelsbelemmeringen deel zouden uitmaken van de onderhandelingen. "De EU-instanties die betrokken zijn bij die onderhandelingen mogen nog zo vaak herhalen dat er aan onze

JOOST VANDENBROUCKE
VERANTWOORDELIJKE LOBBY EUROPA

"Toegeven aan bepaalde Amerikaanse eisen zou een ernstige impact hebben op onze voeding"

scenario uitgewerkt door het Amerikaanse landbouwministerie. Daarbij wordt verondersteld dat een gedeelte van de Europese consumenten zijn gedrag zal aanpassen wanneer een aantal of alle niet-tarifaire handelsbelemmeringen worden verwijderd. "Een niet te verwaarlozen groep consumenten zal naar alle waarschijnlijkheid - en volledig terecht - geen trek hebben in hormonen-vlees, ggo-gewassen of fruit en groenten vol pesticiden en dus bewust anders gaan kopen", bevestigt Vandenbroucke. "Dat zou de positieve impact op de handel ernstig verminderen. In een dergelijk scenario zou

normen en standaarden niet zal worden getornd, de essentie van de onderhandelingen draait net om het verwijderen van wederzijdse verschillen in standaarden. Eigenlijk zie je nu al een bepaalde evolutie gebeuren. Zo werd het chemisch ontstmetten van runderkarkassen inmiddels toegelaten. In april gaf de Commissie groen licht aan 10 voordien verboden ggo's", stipt Vandenbroucke nog aan. Uit gelekte documenten bleek inmiddels ook dat geplande maatregelen die het gebruik aan banden moesten leggen van bepaalde pesticiden die de menselijke hormonenhuishouding kunnen verstoren, op de lange baan werden geschoven onder Amerikaanse druk. Daarom is het zeer belangrijk dat Test-Aankoop samen een grote coalitie van middenveldorganisaties (vakbonden, ziekenfondsen, mensenrechtenorganisaties, milieu- en ontwikkelingsorganisaties enz.) erover waakt dat het TTIP-verdrag de verworven rechten van Europese burgers, werknemers en consumenten respecpteert. ■

De VS willen dat de EU groeibevorderende hormonen bij runderen toelaat